

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 815/2565

นาย ก. กับพวก โจทก์ นางสาว ก. กับพวก จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.อ. มาตรา 158, ป.พ.พ. มาตรา 1176, ป.พ.พ. มาตรา 1185, พ.ร.บ.กำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคมและมูลนิธิ พ.ศ. 2499 มาตรา 42, พ.ร.บ.กำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคมและมูลนิธิ พ.ศ. 2499 มาตรา 46, พ.ร.บ.กำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคมและมูลนิธิ พ.ศ. 2499 มาตรา 47

ย่อ / หลักกฎหมาย

จำเลยที่ 6 เป็นผู้ถือหุ้นของบริษัท น. จำเลยที่ 6 ย่อมมีสิทธิเข้าประชุมในที่ประชุมใหญ่ได้เสมอไม่ว่าจะเป็นประชุมชนิดใดคราวใด แต่หากจำเลยที่ 6 มีส่วนได้เสียเป็นพิเศษในข้ออันใดซึ่งที่ประชุมจะลงมติแล้ว จำเลยที่ 6 ย่อมไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนด้วยในข้อนั้น ทั้งนี้ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 1176 และ 1185 แห่ง ป.พ.พ. ดังนั้น การที่จำเลยที่ 6 ได้ออกเสียงลงคะแนนในกรณีดังกล่าว จึงมีผลเพียงทำให้มีข้อพิจารณาว่ามติพิเศษของที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นดังกล่าวเป็นมติพิเศษชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ แต่หาได้เป็นการลงว่าตนเป็นผู้ถือหุ้นแต่อย่างใด การกระทำของจำเลยที่ 6 จึงไม่เป็นความผิดตาม พ.ร.บ.กำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ พ.ศ.2499 มาตรา 47 การกระทำความผิดตามมาตรา 42 และมาตรา 46 แห่ง พ.ร.บ.กำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ พ.ศ.2499 ผู้กระทำความผิดจะต้องมีเจตนาพิเศษเพื่อลงให้ผู้ถือหุ้นหรือผู้มีส่วนได้เสียในบริษัทขาดประโยชน์อันควรได้ แต่โจทก์ทั้งสิบเอ็ดมิได้บรรยายฟ้องว่าโจทก์ทั้งสิบเอ็ดซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นขาดประโยชน์อันควรได้อย่างไรบ้าง จึงเป็นฟ้องเคลือบคลุมไม่ชอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา 158 (5) การทำให้เสียหาย เปลี่ยนแปลง หรือตัดทอนหลักประกันของบริษัทตาม พ.ร.บ.กำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ พ.ศ.2499 มาตรา 42 (1) นั้น หมายถึงหลักประกันที่บริษัทได้รับเข้ามา หาใช่ทรัพย์สินของบริษัทที่นำไปใช้เป็นหลักประกันแก่เจ้าหนี้แต่อย่างใด การกระทำของจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ตามฟ้องข้อนี้จึงไม่เป็นความผิด

คำพิพากษา

โจทก์ทั้งสิบเอ็ดฟ้องและแก้ฟ้องขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 264, 265 พระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ พ.ศ. 2499 มาตรา 42, 46, 47 ศาลชั้นต้นพิพากษาไต่สวนมูลฟ้องแล้ว เห็นว่าคดีไม่มีมูล ยกฟ้อง โจทก์ทั้งสิบเอ็ดอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน โจทก์ทั้งสิบเอ็ดฎีกา โดยผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาและลงชื่อในคำพิพากษา ศาลอุทธรณ์อนุญาตให้ฎีกา ในปัญหาตามคำฟ้องข้อ 2.1 ถึง ข้อ 2.6 ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ทั้งสิบเอ็ดมีว่า คดีของโจทก์ทั้งสิบเอ็ดตามคำฟ้องข้อ 2.1 ถึงข้อ 2.6 มีมูลที่จะประทับฟ้องไว้พิจารณาหรือไม่ โจทก์ทั้งสิบเอ็ดอ้างในฎีกาว่า สำหรับฟ้องข้อ 2.1 และข้อ 2.2 ที่จำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ร่วมกันมีหนังสือเชิญประชุมสามัญผู้ถือหุ้นของบริษัท น. ครั้งที่ 1/2561 และมีหนังสือเชิญประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นของ

บริษัท น. ครั้งที่ 1/2561 โดยหนังสือเชิญประชุมทั้งสองครั้งแจ้งว่ามีวาระการประชุมเพื่อพิจารณาลดทุนจดทะเบียน โดยลดมูลค่าหุ้นเพื่อล้างขาดทุนสะสมของบริษัทนั้นเป็นความเท็จ ความจริงบริษัท น. ไม่ได้ขาดทุน จึงเป็นการลงข้อความเท็จในเอกสารของบริษัทและโฆษณาโดยอ้างอิงบัญชีอันเป็นเท็จในสาระสำคัญ เห็นว่า โจทก์ทั้งสิบเอ็ดฟ้องว่า จำเลยที่ 1 ถึง 5 อ้างว่าการลดทุนจดทะเบียนของบริษัท น. ทั้งสองครั้งก็เพื่อล้างขาดทุนสะสมของบริษัท แต่เมื่อนำมูลค่าหุ้นที่ลดลงไปคำนวณหักขาดทุนสะสมแล้วบริษัท น. ยังมีขาดทุนสะสมอยู่เป็นจำนวน 12,603,980 บาท การลดทุนทั้งสองครั้งดังกล่าวจึงไม่สามารถล้างขาดทุนสะสมได้ จึงเป็นการลงข้อความเท็จหรือไม่ลงข้อความสำคัญในบัญชีหรือเอกสารของบริษัท และโฆษณาโดยอ้างอิงบัญชีอันเป็นเท็จในสาระสำคัญ ฎีกาของโจทก์ทั้งสิบเอ็ดที่อ้างว่าบริษัทไม่ได้ขาดทุนเช่นนี้ จึงเป็นข้อเท็จจริงนอกคำฟ้องที่ไม่ได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ แต่เป็นการยกข้อเท็จจริงขึ้นใหม่ในชั้นฎีกา ต้องห้ามฎีกาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 225 วรรคหนึ่ง และมาตรา 252 ประกอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 15 ศาลฎีกาจึงไม่รับวินิจฉัย โจทก์ทั้งสิบเอ็ดอ้างในฎีกาข้อต่อมาว่า สำหรับฟ้องข้อ 2.3 ที่ว่า จำเลยที่ 6 เป็นผู้ถือหุ้นของบริษัท น. แต่จำเลยที่ 6 เป็นผู้มีส่วนได้เสียเป็นพิเศษในวาระเพิ่มทุนและลดทุนซึ่งต้องห้ามมิให้ออกเสียงลงมติในวาระดังกล่าว การกระทำของจำเลยที่ 6 ที่ร่วมลงคะแนนออกเสียงในวาระการพิจารณาให้ลดทุนของบริษัท น. จึงเป็นการล่วงละเมิดเป็นผู้มีสิทธิออกเสียงทั้งที่ตนเป็นผู้มีส่วนได้เสียพิเศษต้องห้ามมิให้ออกเสียงลงคะแนน จำเลยที่ 6 จึงกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับ ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ พ.ศ. 2499 มาตรา 47 เห็นว่า เมื่อจำเลยที่ 6 เป็นผู้ถือหุ้นของบริษัท น. จำเลยที่ 6 ย่อมมีสิทธิเข้าประชุมในที่ประชุมใหญ่ได้เสมอไม่ว่าจะเป็นประชุมชนิดใดคราวใด แต่หากจำเลยที่ 6 มีส่วนได้เสียเป็นพิเศษในข้ออันใดซึ่งที่ประชุมจะลงมติแล้ว จำเลยที่ 6 ย่อมไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนด้วยในข้อนั้น ทั้งนี้ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 1176 และ 1185 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังนั้น การที่จำเลยที่ 6 ได้ออกเสียงลงคะแนนในกรณีดังกล่าว จึงมีผลเพียงทำให้มีข้อพิจารณาว่ามติพิเศษของที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นดังกล่าวเป็นมติพิเศษชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ แต่หาได้เป็นการล่วงละเมิดเป็นผู้ถือหุ้นแต่อย่างใด การกระทำของจำเลยที่ 6 จึงไม่เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ พ.ศ. 2499 มาตรา 47 โจทก์ทั้งสิบเอ็ดอ้างในฎีกาข้อต่อมาว่า สำหรับฟ้องข้อ 2.4 โจทก์ทั้งสิบเอ็ดบรรยายฟ้องว่า จำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 แก่ไข เปลี่ยนแปลง หรือตัดทอนงบแสดงฐานะการเงินและรายการต่าง ๆ ในงบการเงินฉบับที่ส่งกรมพัฒนาธุรกิจการค้า จึงไม่ตรงตามรายการและจำนวนเงินที่นำเสนอในที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้น ครั้งที่ 1/2561 ให้พิจารณาและอนุมัติเพื่อลงโจทก์ทั้งสิบเอ็ดว่าจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 นำงบการเงินฉบับที่ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นไปยื่นต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้า และปรากฏตามรายงานผู้สอบบัญชีลงวันที่ 19 พฤษภาคม 2560 ว่าบริษัทเลือกมาตรฐานบัญชีแบบใหม่ และมีการประเมินมูลค่าสินทรัพย์ถาวรตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป ทำให้สินทรัพย์ของบริษัทกลับไปอยู่ในราคาทุนไม่ใช่ราคาตลาดปัจจุบัน มีผลให้งบการเงินส่วนของผู้ถือหุ้นลดลง หลังจากนั้นจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ร่วมกันจัดทำบัญชีของบริษัทให้ขาดทุนลงอีกเพื่อให้ส่วนของผู้ถือหุ้นลดลงอีกเพื่อลงให้โจทก์ทั้งสิบเอ็ดและผู้ถือหุ้นรายย่อยอื่น ๆ หลงเชื่อว่าบริษัทมีฐานะการเงินไม่ดีการกระทำของจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 จึงทำให้เสียหาย หรือปลอมบัญชีเอกสาร หรือลงข้อความสำคัญในบัญชีหรือเอกสารของบริษัท และ

เป็นการโฆษณาโดยปกปิดบัญชี รายงาน หรือกิจการอื่นเกี่ยวกับบริษัทอันเป็นสาระสำคัญเพื่อลวงให้โจทก์ทั้งสิบเอ็ดซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้เสียในบริษัทนั้นให้ขาดประโยชน์อันควรได้ อันเป็นการกระทำความผิดตามมาตรา 42 และมาตรา 46 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ พ.ศ. 2499 เห็นว่าความผิดทั้งสองมาตราดังกล่าว ผู้กระทำความผิดจะต้องมีเจตนาพิเศษเพื่อลวงให้ผู้ถือหุ้นหรือผู้มีส่วนได้เสียในบริษัทขาดประโยชน์อันควรได้ แต่โจทก์ทั้งสิบเอ็ดมิได้บรรยายฟ้องว่าโจทก์ทั้งสิบเอ็ดซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นขาดประโยชน์อันควรได้อย่างไรบ้าง จึงเป็นฟ้องที่เคลือบคลุมไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 158 (5) ศาลขอที่จะพิพากษายกฟ้องในข้อนี้

ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 195 วรรคสองประกอบมาตรา 225 โจทก์ทั้งสิบเอ็ดอ้างในฎีกาข้อต่อมาว่า สำหรับฟ้องข้อ 2.5 โจทก์ทั้งสิบเอ็ดอ้างว่า จำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ร่วมกันลงมติให้บริษัท น. กู้ยืมเงินจากธนาคาร ท. จำนวน 390,000,000 บาท เพื่อนำเงินไปชำระหนี้เงินกู้ ก. ก่อนถึงกำหนดชำระเป็นเหตุให้บริษัทได้รับความเสียหาย ต้องเสียเงินค่าธรรมเนียมชำระหนี้ก่อนครบกำหนดเป็นเงิน 5,400,000 บาท ทั้งนี้ เป็นการกระทำเพื่อไถ่ถอนทรัพย์สินของบริษัทและนำไปเป็นหลักประกันกู้เงินให้แก่บริษัทอื่นซึ่งอยู่ในกลุ่มของจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ที่ขอกู้ยืมเงินจากธนาคาร ท. ทำให้บริษัทได้รับความเสียหายต้องรับภาระโดยเป็นหนี้ค่าประกันและจำนองเป็นหลักประกันหนี้ให้แก่บริษัทอื่นในวงเงินรวม 5,110,000,000 บาท โดยบริษัทไม่มีส่วนได้เสียในเงินกู้แต่อย่างใด การกระทำของจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 จึงเป็นการทำให้เสียหาย เปลี่ยนแปลง หรือตัดทอนหลักประกันของบริษัท น. เห็นว่า การทำให้เสียหาย เปลี่ยนแปลง หรือตัดทอนหลักประกันของบริษัทนั้น หมายถึงหลักประกันที่บริษัทได้รับเข้ามา หาใช้ทรัพย์สินของบริษัทที่นำไปใช้เป็นหลักประกันแก่เจ้าหนี้แต่อย่างใด การกระทำของจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ตามฟ้องข้อนี้จึงไม่เป็นความผิด โจทก์ทั้งสิบเอ็ดอ้างในฎีกาข้อสุดท้ายว่า โจทก์ทั้งสิบเอ็ดได้บรรยายฟ้องในข้อ 2.6 ว่า การที่จำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ดำเนินการประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ 15/2561 เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2561 และประธานในที่ประชุมได้แถลงให้ที่ประชุมทราบว่ายายทะเบียนได้รับจดทะเบียนลดทุนตามมติที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้น ครั้งที่ 1/2561 แล้วนั้น เป็นการโฆษณากล่าวอ้างว่า การที่นายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทรับจดทะเบียนลดทุนดังกล่าวเป็นเหตุให้หุ้นจำนวน 950,000 หุ้น สิ้นผลไปโดยอัตโนมัติ อันเป็นเท็จในสาระสำคัญ เพื่อลวงผู้มีส่วนได้เสียของบริษัท น. ให้เข้าใจว่าหุ้นจำนวน 950,000 หุ้น ดังกล่าวสิ้นผลไปแล้ว ไม่สามารถจัดสรรแก่ผู้ถือหุ้นได้ ทำให้โจทก์ทั้งสิบเอ็ดซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นขาดประโยชน์อันควรได้จากบริษัท น. ซึ่งหมายความว่า การโฆษณากล่าวอ้างดังกล่าวทำให้โจทก์ทั้งสิบเอ็ดและบุคคลทั่วไปเข้าใจว่าหุ้นดังกล่าวสิ้นผลไปแล้วอันเป็นความเท็จ ซึ่งแท้จริงจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ไม่มีเจตนาจัดสรรหุ้นดังกล่าวมาแต่ต้นแล้ว โจทก์ทั้งสิบเอ็ดในฐานะผู้ถือหุ้นก็จะขาดประโยชน์ในการจองซื้อหุ้นเพิ่มทุนดังกล่าวอันเป็นประโยชน์อันควรได้จากการจัดสรรหุ้นเพิ่มทุน การบรรยายฟ้องจึงครบองค์ประกอบความผิดแล้วนั้น เห็นว่า การแถลงของประธานในที่ประชุมดังกล่าวเป็นการแจ้งที่ประชุมว่า คณะกรรมการได้ตัดสินใจในการดำเนินกิจการบริษัทไปในทิศทางอย่างไรเนื่องจากบริษัทเคยมีมติเพิ่มทุนแล้ว แต่ได้จัดสรรขายหุ้นเพิ่มทุนไปเพียงบางส่วนจึงยังคงเหลือหุ้นเพิ่มทุนที่ยังไม่ได้จัดสรรอีก การที่ประธานยังได้แถลงถึงการดำเนินการต่อจากนั้นว่า ต่อมาที่ประชุมผู้ถือหุ้นมีมติพิเศษให้ลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม และบริษัทได้ดำเนินการจดทะเบียนลดทุนต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ เรียบร้อยแล้วก็เป็นการให้ความถึงการดำเนินการของบริษัทหลังจากมีมติพิเศษลดทุนกันแล้ว การที่ประธานยัง

ได้กล่าวถึงผลจากการลดทุนซึ่งถือได้ว่าหุ้นที่ยังไม่ได้จัดสรรที่เหลืออยู่นั้นสิ้นผลไปโดยอัตโนมัติ ก็เป็นเพียงความเห็นของประธานเกี่ยวกับหุ้นที่ยังไม่ได้จัดสรรขายดังกล่าวเพราะหุ้นเพิ่มทุนดังกล่าวตราใบที่บริษัทมิได้ออกหุ้นใหม่เสนอขาย ก็ยังคงเป็นเพียงความประสงค์ของบริษัทที่หากยังต้องการเพิ่มทุนก็ต้องดำเนินการต่อไปโดยออกหุ้นใหม่ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ เมื่อไม่มีข้อความตอนใดเป็นเท็จ การแถลงดังกล่าวจึงไม่ใช่เป็นการโฆษณาโดยอ้างถึงกิจการของบริษัทอันเป็นเท็จในสาระสำคัญแต่อย่างใด การกระทำของจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ตามฟ้องข้อนี้จึงไม่เป็นความผิดเช่นกัน ที่ศาลอุทธรณ์เห็นว่าฟ้องของโจทก์ทั้งสิบเอ็ดไม่มีมูลที่จะประทับฟ้องไว้พิจารณาและพิพากษายกฟ้องมานั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วยในผล ฎีกาของโจทก์ทั้งสิบเอ็ดฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน

องค์คณะ

วิไล จีวังกูร · เฉลิมชัย ศรีเลิศชัยพานิช · พนมวรรณ ทองวิฑูโกมลย์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/815/2565>